

6. Постанова Верховного Суду України від 15 травня 2014 р. у справі № 5-12кс14 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39186256>.

7. Постанова Верховного Суду України від 30 жовтня 2014 р. у справі № 5-29кс14 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41603038>.

Вітвіцька Наталія Володимирівна,
ад'юнкт кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ

ДІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАДИ В РАЗІ НЕВИКОНАННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ, ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ПРИПИСІВ АБО НЕПРОХОДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ДЛЯ КРИВДНИКА: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Здійснення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника відбуваються з певною метою, розглянемо їх більш детально:

До першої мети відносять заходи, що спрямовуються на недопущення вчинення насильницьких дій повторно.

До другої мети відносять дотримання ним певних тимчасових обмежень його прав і виконанням обов'язків, що покладені на нього в зв'язку з вчиненням насильницьких дій.

Кривдника ставлять на облік (профілактичний) з того моменту, як було виявлено факт насильства, такий облік триває на протязі одного року.

Наказ МВС від 25.02.2019 року, номер 124 передбачає порядок взяття на вище згаданий облік, проведення профілактичних робіт, та зняття з відповідного обліку кривдника в разі вчинення домашнього насилля [4].

Варто приділити увагу заходам, що знаходять своє відображення в терміновому заборонному приписі:

До першого заходу відноситься зобов'язання залишити місце перебування чи проживання особи, що постраждала.

До другого – заборона на перебування і вхід до місця перебування чи проживання особи, яка постраждала.

До третього – заборона на контакт в будь-який спосіб з особою, що постраждала.

Дані вимоги мають сферу дії і на місце проживання чи перебування, навіть якщо воно є спільним для кривдника і особи, що постраждала навіть не зважаючи на майнове право даного житлового приміщення.

Обмежувальний припис видається на термін від одного до шести місяців і може в подальшому додатково збільшеним ще на термін, що не перевищуватиме шести місяців, припис є таким, що виконується негайно.

Досить важливим є зазначити, що працівники уповноваженого підрозділу органів Національної поліції наділені правом, відповідно до чинного законодавства України, застосовувати поліцейські заходи примусу, що будуть

спрямовані на виселення кривдника з житлового приміщення, в разі якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце перебування чи проживання особи, що постраждала, а кривдник в свою чергу не бажає його залишати на добровільних засадах.

Терміновий заборонний припис виноситься на базі заяви особи, що постраждала, але також може бути винесеним власною ініціативою працівників уповноваженого підрозділу органів НПУ в ході результатів оцінки ризиків. Якщо особа, що постраждала відмовляється від діалогу з представниками НПУ, який спрямований на проведення оцінки ризиків, то це говорить про те, що є досить серйозний ризик імовірності вчинення домашнього насильства відносно неї і може слугувати підставою для видачі термінового заборонного припису. Кривдник, відносно котрого було винесено терміновий заборонний припис, відповідно до якого він має залишити місце спільного перебування, чи то проживання з особою, що постраждала, обов'язково повинен повідомити про своє місце тимчасового перебування уповноважений підрозділ органів НПУ за місцем, де було вчинено домашнє насильство. Важливо відмітити, що в разі, якщо терміновий заборонний припис буде не виконано, чи не повідомлено кривдником його місця тимчасового перебування, то можливе настання адміністративної відповідальності. Терміновий заборонний припис ставить за пріоритет безпеку особи, що постраждала від домашнього насильства.

Направлення кривдника на проходження відповідних програми для кривдників. Програма для кривдника містить в собі певний комплекс заходів, які спрямовані на зміну, чи повне припинення насильницької поведінки кривдника і формування в нього нової, неагресивної моделі психологічної поведінки, а також відповідального ставлення відносно своїх вчинків і їх подальших наслідків, в тому числі і до виховання дітей, та на видалення дискримінаційних думок про соціальні ролі і обов'язки чоловіків та жінок. Дана програма направляється або з власного бажання кривдника, або судом терміном від 3 місяців до 1 року в випадках, що передбачені чинним законодавством. Органи місцевого самоврядування де державні адміністрації є відповідальними за програму та забезпечують та здійснюють організацію проходження такої програми кривдником. Якщо кривдник не з'являється для проходження даної програми, чи ухиляється від її проходження без поважних не те причин органи місцевого самоврядування де державні адміністрації надають на протязі 3 робочих днів повідомлення (в письмовому вигляді) про це уповноваженому підрозділу органів НПУ для подальшого вжиття відповідних заходів, а саме притягнення даної особи до кримінальної відповідальності відповідно до норм чинного законодавства.

Важливо відмітити, що в разі притягнення до кримінальної відповідальності кривдник все одно зобов'язаний пройти програму для кривдника. Стаття 390-1 Кримінального кодексу України зазначає, що невиконання обмежувальних заходів, приписів або не проходження відповідної програми кривдника визнається злочином [1]. Кривдник за невиконання спеціальних заходів, скоєння злочину несе передбачену ЗУ «Про запобігання та

протидію домашньому насильству» відповідальність :адміністративну, кримінальну, цивільно-правову відповідальність [3].

Відповідно до статті 173-2 КУпАП, вчинення насильства за ознакою статі, домашнього насильства, умисне вчинення будь-яких діянь (чи то дій, чи бездіяльності) психологічного, фізичного, економічного характеру (застосування насильства, яке в подальшому не спричинило певних тілесних ушкоджень, переслідування, погрози, образи, позбавлення їжі, житла, одягу, інших коштів чи майна, на котрі потерпіла особа має зазначене законодавством право, тощо), в результаті чого могла бути або була завдана шкода психічному чи фізичному здоров'ю потерпілої особи, а також невиконання термінового заборонного припису кривдником, чи неповідомлення уповноваженим підрозділам органів НПУ про місце свого тимчасового перебування в разі якщо його було винесено, – в результаті є підставою для накладення штрафу від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи громадських робіт терміном від 30 до 40 годин, чи адміністративний арешт на термін до 7 діб [2].

Ці самі дії, що були вчинені особою, котра протягом одного року була піддана адміністративному стягненню за якесь відповідно до ч.1 даної статті порушення, тягне за собою накладення штрафу від 20 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи громадські роботи на термін від 40 до 60 годин, чи адміністративний арешт на термін до 15 діб.

Відповідно до ст. 126-1 ККУ умисне систематичне вчинення психологічного, фізичного, чи економічного насильства (домашнє насильство) відносно нинішнього або колишнього подружжя чи якоїсь іншої особи, відповідно з котрою кривдник перебував чи перебуває в близьких до сімейних, чи сімейних відносинах, що в результаті не спричинило тяжких наслідків і передбачає відповідальність відповідно до чинного законодавства у вигляді громадських робіт на термін від 150 до 240 годин, або арешт на термін до 6 місяців, чи обмеженням волі на термін до 5 років чи позбавленням волі також на 5 років [1].

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X.
3. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII.
4. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 лютого 2019 року № 124.